

СТАНОВИЩЕ

- от **доц. д-р арх. Климент Иванов Иванов,**
Департамент „Архитектура“, Нов български университет (НБУ),
професионално направление 5.7 Архитектура, строителство и
геодезия,
- върху материалите за участие в конкурс за заемане
на академична длъжност **„Доцент“**
по „Теория и история на архитектурата“,
професионално направление 5.7 Архитектура, строителство и
геодезия,
за нуждите на сектор „Изобразителни изкуства“, Институт за изслед-
ване на изкуствата към Българска академия на науките (БАН),
обявен в Държавен вестник, брой 52 / 18.06.2024 г.,
- с кандидат **гл. ас. д-р арх. Димитрина Маринова Попова**

Становището е изготвено въз основа на заповед № 474-РД от 25.07.2024 г. на Директора на Института за изследване на изкуствата към БАН. То отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение.

I. Оценка за съответствие с минималните изисквания

Материалите за участие конкурса, представени от гл. ас. д-р арх. Димитрина Попова, обхващат: монография, научни публикации, реализирани авторски проекти, цитирания в научни публикации и рецензии за реализирани авторски продукти, както и данни според изискванията за групите показатели за академичните длъжности. Представените материали съответстват и значително надвишават минималните национални изисквания и изискванията на БАН към дейността на кандидатите за заемане на академични длъжности по професионалните направления.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

1. Оценка на монографичния труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора

Монографията „Архитектурното наследство в заснемания на къщи от XIX век. Анализ и дигитализация на архив „Архитектура“ на Института за изследване на изкуствата“ с единствен автор Димитрина Попова представлява задълбочено научно изследване върху изключително важен и ценен актив, който, обаче, е непознат за широката професионална и научна общност. Това е архивът от архитектурни заснемания на Института за изследване на изкуствата към БАН. Самият аз си призна-

вам, че до излизането на настоящата публикация, не знаех за съществуването на този архив, особено що се отнася до неговите значителни обем и съдържание.

В настоящия труд авторката започва с конкретния проблем за архитектурния архив на БАН като съществуваща даденост, но разширява границите на изследването към проблемите за съвременния архив в неговата цялост и към начините за съвременното и бъдещо използване на материалите в него. В труда се разглеждат две основни теми, които са отразени в разделянето му на две части. В първата част е представено изследване за историята на архива, за неговото съдържание, за неговата организация и за дейностите, които се извършват с него днес. Оценявам високо обясненията на идеологическите и исторически причини защо е създаден архивът и как е решен подборът на материалите за него. Предложена е и нова система за реорганизация на архива, съответстваща на съвременните тенденции, както и методика за оценяване на архитектурните документи във фонда му. Във втората част е представена система за цифрова архитектурна реконструкция на разрушени исторически къщи от архива на базата на съхранени архитектурни заснемания на хартиен носител. Предложена е система за оценяване на наличните данни и методика за тяхното виртуално пресъздаване в цифрова среда. Представени са пет виртуални цифрови модели на къщи, в изцяло вършен вид, изработени от самата авторка.

Монографията получава висока оценка като научен труд, като в нея авторката прави сериозни приноси от научен и научно-приложен характер:

- Определяне като „културно наследство“ в областта на архитектурата на самия архив от архитектурни заснемания и обосноваването му като такъв в значителна степен;
- Създаване на методика за оценка на значението на архивни архитектурни колекции и специално на документи с архитектурна графика. Оценявам предложената възможност за осмисляне на базата на четири основни мащаба;
- Създаване на методика за реконструкция в цифрова среда на старинна архитектура, която вече не съществува в действителността, на базата на ръчни заснемания на хартиен носител.

В допълнение, смятам за изключително важна полза популяризирането, или направата на достояние, на архива от архитектурни заснемания пред местната и световната научни общности. Въпреки че не спада към научните приноси, изваждането от забвение на това научно съкровище може да се приеме за полза за много науки и изкуства.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации и творчески изяви

В материалите на конкурса са представени:

- 1 публикация в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация;

- 19 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове;
- 1 публикувана глава от колективна монография;
- 4 реализирани авторски проекти в областта на архитектурата или дизайна;
- 1 самостоятелна творческа изява в областта на архитектурата или дизайна.

Представените научни публикации и творчески изяви отговарят на профила на научните изследвания на Димитрина Попова и съответстват на професионалното направление и научната специалност в конкурса.

Оценявам високо приносите, които тя прави чрез своята научна и творческа дейност. Те са с научен и приложен характер и могат да се обобщят като:

- Обогаляване на съществуващи знания и получаване на нови такива;
- Приложение на научни постижения в реалната проектантска практика и в учебно-образователната дейност.

3. Цитиране от други автори

В представените материали са отбелязани следните цитирания от други автори:

- 1 цитиране в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове;
- 1 цитиране в монографии и колективни томове с научно рецензиране;
- 1 цитиране и 2 рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране;
- 8 рецензии за реализирани авторски продукти в специализирани издания в областта на архитектурата или дизайна. Две от рецензиите са публикувани в медии, които не са научни издания и е спорно дали може да се включват тук, но въпреки това кандидатката има повече точки от необходимите.

Изброените позовавания показват безспорно признание и висока оценка на научните изследвания на Димитрина Попова от учени и специалисти у нас и по света.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката

В материалите на конкурса са описани:

- 3 участия в национални научни или образователни проекти;
- 1 участие в международен научен или образователен проект;
- 1 ръководство на национален научен или образователен проект;

- 1 награда на конкурси за архитектура или дизайн, дадена от национални професионални форуми и организации.

Оценявам високо резултатите от изследователските и творчески проекти, в които Димитрина Попова участва активно и редовно. Получените резултати тя прилага успешно в практиката като архитект със собствено проектантско бюро и като преподавател.

III. Учебна и преподавателска дейност

Димитрина Попова се е занимавала с преподавателска дейност като Хоноруван лектор и асистент в програма „Архитектура“ на Европейски политехнически университет (ЕПУ) и като Хоноруван асистент в програма „Строителство на сгради и съоръжения“ на Университета по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ). По моя покана, тя изнесе и специализирана лекция в програма „Архитектура“ на Нов български университет.

IV. Административна и обществена дейност

Димитрина Попова е член на няколко професионални и научни организации. Оценявам факта, че тя е и член на Камарата на архитектите в България като Архитект на свободна практика.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам лично кандидатката от много години, тъй като с нея бяхме състуденти в специалност „Архитектура“ в УАСГ. Оттогава продължават и нашите приятелски отношения, защото смятам, че тя е позитивен и добронамерен човек. Навремето бях учуден, че тя много отрано прояви интерес и се насочи към научна дейност и съм впечатлен от нейното израстване като изследовател. Убеден съм, че Димитрина Попова е колега с висок потенциал в както в научната, така и в академичната среди.

VI. Мнения, бележки и препоръки по дейността и постиженията на кандидата

Смятам, че представените дейности и постижения на Димитрина Попова са разработени самостоятелно и са нейно лично дело. Те имат значение за изследването на актуални и значими проблеми в архитектурните наука, практика и образование.

Според мен, в научните трудове на кандидата е необходимо да има значително повече на брой и по-големи като размер илюстративни материали. Тази бележка се обосновава на убеждението ми, че в областта на архитектурата, за разлика от други „чисти“ науки, визуалното представяне е също толкова важно и необходимо, колкото и текста.

Препоръчвам представените трудове да бъдат разработени и във вид на учебни материали, които да бъдат подходящи за изучаване както в академични, така и в професионални курсове.

Заключение

В конкурса са спазени изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение. Представените материали отговарят на и надхвърлят минималните национални изисквания за научната, преподавателската и художествено-творческата дейност на кандидата.

На базата изложеното дотук, давам положителна оценка на кандидатката в конкурса.

Предлагам гл. ас. д-р арх. Димитрина Попова да бъде избрана за „Доцент“ по Теория и история на архитектурата, професионално направление 5.7 Архитектура строителство и геодезия, в сектор „Изобразителни изкуства“ към Българската академия на науките.

София, 10 ноември 2024 г.

.....

(доц. д-р арх. Климент Иванов)